

Cám Tạ

TRẦN SĨ HUÂN

Năm 1992, tôi xuất bản cuốn sách “Bóng Ngày Qua”, đánh dấu đoạn đời hoạn lộ thăng trầm của tôi theo sự nổi trôi của vận nước. Sách do Nhà Báo Mõ ở San Francisco phát hành vào tháng 7 năm 1992 và đã được sự ủng hộ nồng nhiệt đó đây, nói lên lòng ưu ái của độc giả xa gần, trong cũng như ngoài Công Chánh. Đối với tôi, đây không những là một khích lệ lớn lao mà còn là một phần thưởng tinh thần quý báu qua những lần điện đàm, những lời phê bình trên báo chí, những bức thư đạt dào tình tương thân cảm mến mà tôi xin ghi lại đây để làm tài liệu lưu niệm.

Trước hết là những lời điện đàm của một số thân hữu tôi bày cảm tưởng:

1. BÙU HIỆP, Sacramento, CA (4-8-92):

“Chiều hôm qua được sách anh, tôi mở ra đọc liền, quên cả giờ cơm tối; bà xã kêu ba lần bảy lượt, tôi mới đem cuốn sách để trên bàn vừa ăn vừa đọc ...”

2. TẠ HUYỀN, Milpitas, CA (9-8-92):

“Cuốn sách của anh làm tôi mất ngủ mấy giờ liền vì đọc thấy thích thú nên đọc hoài hết chương này đến chương khác liên tục quên cả đi ngủ sớm như thường lệ ...”

3. NGUYỄN HỮU MINH, Oakland, CA (10-8-92):

“Anh Huân có ghi lại hay sao mà viết đây đủ chi tiết rứa? Đọc sách anh tôi tìm thấy tên một vài người bạn cũ và những hình ảnh thân thương xa xưa. Xin cám ơn anh đã cho tôi những giờ phút thoải mái ...”

4. CAO XUÂN THIỆU, West-minter, CA (11-8-92):

“Tôi đã tiếp xúc với nhiều người trí thức lúc còn ở trại cải tạo bên Việt Nam cũng như sau khi qua đây, phần đông ai cũng đổ hổ việc mất Miền Nam Việt Nam là tại Mỹ Thiệu, chứ ít ai có lương tâm nhận lấy phần trách nhiệm của mình như ông đã trình bày trong cuốn bút ký của ông ...”

5. TRẦN VĂN SƠN, Van Nuys, CA (20-8-92):

“Anh viết văn rất giản dị, dễ thông cảm, đường lối rõ rệt, rất bổ ích cho giới trẻ khi đọc cuốn bút ký của anh để rút kinh nghiệm, tránh vết xe cũ, hăng hái dấn thân xây dựng tương lai ...”

6. PHAN VĂN DOĀN, Berkeley, CA (22-8-92):

“Cám ơn anh đã cho tôi một dịp nhớ lại các bạn cũ ở Biên Hòa. Thân phụ Ông Đỗ Cao Trí là cụ Đỗ Cao Lụa chứ không phải Đỗ Cao Huệ, Nha sĩ. Tôi tự hỏi không biết làm sao anh có thời giờ viết lách trong lúc còn lo cơm áo, hội hè ở xứ máy móc này. Chúc anh thành công nhiều hơn nữa”.

7. BÙI MINH ĐỨC, West-minter, CA (30-8-92):

“Đồng ý hai điểm:

- Cần có một chương trình khẩn cấp ngắn hạn giúp dân địa phương có công ăn việc làm ngay sau khi có tự do dân chủ, song song với những chương trình dài hạn khác.

– Chương trình này phải thích ứng với từng địa phương vì sắc thái mỗi địa phương một khác”.

8. NGÔ TRỌNG ANH, San Francisco, CA (9-9-92):

“Giỏi quá hả! Trong Công Chánh, “toi” là người chịu khó viết lách ra được hai cuốn là hay lắm. Khen “toi” đó nghe.

Và sau đây xin lược trích một vài bức thư đã nhận được:

9. LÊ KHẮC THÍ, Laguna Hills, CA (29-7-92):

“Tôi đã nhận quyển “Bóng Ngày Qua” ... Cám ơn anh: Sách in rõ, trình bày đẹp ... Người con của Cụ Phạm Văn Hùm ở Pháp đọc Lá Thư AHCC số 56 thấy có đoạn nói về thân sinh anh ấy (trích trong sách BNQ) nên có nhờ anh Bùi Nhữ Tiếp gởi cho một bốn ...”

10. NGUYỄN PHÙNG, Long Beach, CA (30-7-92):

“Cuốn sách của anh là mối khích lệ lớn lao cho các chuyên gia Việt Nam trẻ sau này có dịp về xây dựng Quê Hương Việt Nam khi hoàn cảnh cho phép. Xin cám ơn

anh ...”

11. NGUYỄN MẠNH HOÀN, Milpitas, CA (8-6-92):

“Hoan hỷ nhận được sách anh, đã đọc xong và rất lấy làm thích thú”.

12. PHAN ĐÌNH TĂNG, New Orleans, LA (8-8-92):

“Tôi đã nhận quyển sách “Bóng Ngày Qua”. Đoạn đầu nhắc lại tôi nhớ cả vùng chung quanh trường Đông Ba, sau đổi ra Gia Hội ... Cả một thời thơ ấu! ở Saigon, ở Paris, ở New Orleans, to lớn hơn nhiều nhưng tôi vẫn nhớ xóm Gia Hội. Đó còn nhiều nhất ... Quyển sách còn cho tôi biết chi tiết vụ giao Ông Bảo Toàn mà khi ở Pháp về tôi nghe nói qua mà không nghe ai dám nói rõ cho tôi hiểu. Tôi lại được đọc những chuyện tác giả đã chứng kiến các việc lùng cung chính trị thời đệ nhất cộng hòa làm Công Chánh ta kẹt số và đòi khi phải quyền biến ... Quyển sách của anh đối với tôi có tinh thần cả hai mặt: Huế và Công Chánh. Cám ơn anh.”

13. NGÔ BÚT, Alexandria, MA (10-8-92):

“Bóng Ngày Qua” đã đem lại cho chúng tôi một sự gần gũi với con người và nơi chốn quen thuộc. Nhân vật có thực, địa danh cụ thể, sự kiện sống động trong một thời điểm cố định đã làm cho cuốn Bút Ký Công Chánh của anh không những là một thiên hồi ký mà còn là một chứng liệu rất có giá trị chuyên nghiệp. Tác phẩm cũng đã đem lại cho chúng tôi nhiều ngạc nhiên thích thú. Xuyên qua lối hành văn giản dị trong sáng, chúng tôi gần như quên đi dáng dấp chung chạc trang trọng của ông kỹ sư hơn hai thập niên về trước mà tưởng là đang đọc một tác phẩm của một nhà văn lão luyện. Thêm vào đó, nếp suy nghĩ súc tích và thâm trầm của người viết đã phản ánh rõ nét tâm tư tình cảm của những người có tim óc, sinh ra và lớn lên trong chiến tranh đến lúc tuổi chín muồi trong kinh nghiệm thì lại phải bỏ nước ra đi, không có cơ hội tiếp tục phục vụ cho quê hương. Tuy nhiên niềm uẩn này của thế hệ chúng ta hy vọng sẽ được thế hệ trẻ giải tỏa ... Xin cầu mong các ước nguyện trong tác phẩm sẽ thành sự thực ...”

14. KHÚC ĐẨN, Paris, France (10-8-92):

“Tôi thích thú được biết đời của quý ái hữu qua những trang nói về Đà Nẵng, Huế, Bình Dương, Biên Hòa, và Nhà Trang. Tôi phục ái hữu đã đọc nhiều sách để có một nhận định về thời cuộc Việt Nam một cách vô tư. Chắc ái hữu đã theo các thức giả đời xưa nghĩ rằng “Tri kim nhi bất tri cổ, vị chi mạnh cổ. Tri cổ nhi bất tri kim, vị chi lực trầm”. Tuy nhiên sách này có một vài chỗ cần bổ

khuyết. Ví dụ như đoạn nói về Lai Lịch Trường Công Chánh, xin sửa lại: 1. Sinh viên muốn thi Agent Voyer thì phải học ở Faculté des Sciences Appliquées, Section Supérieure des Travaux Publics. 2. Chương trình thi Adjoint Technique sơ sài về chuyên môn không trường nào giảng dạy nên chỉ một số cán sự công chánh thi để chuyển vô ngạch Pháp mà thôi ...”

15. NGUYỄN ĐỨC THÔNG, La Baule, France (15-8-92):

“Chúng tôi hân hoan và cảm động được anh Huân tặng cho món quà tinh thần đặc biệt quý báu với lời văn chân thành đầy tình cảm mà vợ chồng chúng tôi đã thay phiên nhau đọc mấy ngày nay. Chúng tôi rất cảm kích khi đọc đến đoạn lúc anh từ giã thân phụ. Ngoài ra Bút ký của anh qua lời văn đơn sơ mà đầy ý nghĩa, bao hàm lòng yêu thương xú sở, lòng biết ơn đối với Thầy, tình yêu đối với Bạn, càng đọc càng thích thú. Anh có tài chuyển văn rất khéo và lối viết lưu loát, hấp dẫn làm cho người đọc có cảm tưởng sống thực với quá khứ”.

16. HỒ ĐẮC CÁO, Columbia, SC (16-8-92):

“Tôi rất lấy làm thích thú đọc cuốn “Bóng Ngày Qua” của anh. Hấp dẫn đến nỗi đọc mà cứ sợ mau hết quá. Qua những sinh hoạt của anh ghi lại trong sách, người đọc có dịp ôn lại một giai đoạn của lịch sử nước nhà đầy lợn xộn và cũng biết thêm nhiều chuyện ở ngoài đời ...”

17. TRẦN LÊ QUANG, Vaux-Sur-Eure, France (19-8-92):

“Trước hết xin thành thật cảm ơn anh Huân đã có nhã ý gửi tặng tôi quyển Bút ký kể lại những kỷ niệm hành nghề Công Chánh mà chúng ta đã gian truân trong một thời gian đáng kể ... Tôi rất vui khi nghe anh kể lại sự kiện mà anh đã gặp phải trong thời gián rách nhiệm Công Chánh tại Đà Nẵng và Huế, nhất là vụ bán gạo tại Trung phần của ông Trần Văn Mẹo. Có lẽ anh Huân còn nhớ là vì liên can tới vụ đó mà ông Trần Văn Mẹo phải từ chức Bộ trưởng Công Chánh (kiêm nhiệm Bộ Kinh Tế) và ông Ngô Đình Diệm đã mời tôi lên thay thế ông Mẹo trong chức vụ Bộ trưởng Công Chánh lúc đó. Tôi thì không biết đâu đuối gì về vụ bán gạo của ông Trần Văn Mẹo, nay được biết thêm một vài chi tiết xuyen qua mấy trang hồi ký của anh Huân, thấy cũng vui và bổ ích. Lúc bấy giờ phụ trách Bộ Công Chánh, tôi cũng bị nhức đầu vì có nhiều nhân viên của Bộ liên can tới vụ đó như các Ông Ung Bảo Toàn và Nguyễn Văn Mô ...”

19. ĐỖ MẬU, Fresno, CA (9-9-92):

“Tôi đã biết tư cách và tính tình của ông thể hiện qua nhiều bài báo do ông viết từ mấy lâu nay, cho nên tôi

không ngạc nhiên khi thấy trong tác phẩm của ông ngoài những sự kiện lịch sử trung thực, còn bộc lộ lập trường của một người quốc gia chân chính và cái tình tự dân tộc của một người Việt Nam tha thiết với quê hương; Hy vọng tác phẩm của ông sẽ đóng góp vào tiếng nói chân thành trong kho tàng văn học sử Việt Nam..."

20. NGUYỄN ĐÌNH SÁCH, San Francisco, CA (30-11-92):

"Sau khi đọc và suy nghiệm quyển "Bóng Ngày Qua" của anh, tôi thấy như được ăn một bữa cơm tinh thần thịnh soạn với đầy đủ gia vị Việt, Tàu, Tây, Mỹ ... Từ hình thức đến nội dung, từ chữ, từ câu văn, anh đều dora rât kỹ lưỡng và dùng danh từ rất tài tình. Trước đây tôi có đọc quyển "Tôi làm thầu khoán" của Lê Văn Trương mô tả công tác xây cất một đường bay cho chiếc Dakota của Mỹ bị hạ cánh bắt buộc xuống vùng mạn ngược Bắc Việt. So sánh quyển ấy, tôi thấy kém hấp dẫn hơn quyển sách này của anh nhiều..."

21. TRƯƠNG ĐÌNH HUÂN, Lake Forest, CA (2-12-92):

"Nhà tôi đọc cuốn "Bóng Ngày Qua" trước tôi và rất thích thú khi được biết anh là hàng xóm hồi còn ở Huế ... Tôi có thể nói là tôi rất phục anh đã để lại một món quà rất quý báu cho cộng đồng chúng ta ở đây".

22. LÊ CẨM TÚC, Marrick-ville, Australia (17-1-93):

"Đến nay tôi mới đọc xong trọn quyển "Bóng Ngày Qua" của anh. Lời văn nhẹ nhàng thoải mái, nhiều chi tiết về Trường và đồng nghiệp cùng đất nước rất bổ ích, có những việc bây giờ mình mới biết. Xin cảm ơn anh rất nhiều về các kinh nghiệm quý giá cho tương lai dân tộc sau này ... Xin gửi money order 20US ủng hộ nhà văn công chánh duy nhất thế hệ hiện thời không những đã viết về Bé Tông và ký sự Công Chánh mà còn lo nghĩ đến thế hệ trẻ nữa ..."

23. THÁI VĂN KIẾM, Paris, France (4-1-94):

"Nhờ báo Mô chuyển lời với tác giả "Bóng Ngày Qua" là tôi đã xem quyển sách ấy một cách thích thú. Tác giả là con rể cụ Hồng Dũ Châu, bạn thân của tôi, còn thân sinh tác giả là cụ Trần Sĩ Tiếu thì tôi cũng có nhiều giao hảo. Thế là trong vòng bà con quen thân của hai thế hệ chúng ta, thành ra những nhân vật trong Bút Ký phần nhiều là những khuôn mặt quen biết đã từng gặp gỡ trên các nẻo đường xưa xa xưa..."

24. NGUYỄN VĂN HAI, Louisville, Kentucky (25-7-94):

"Cám ơn anh Huân đã tặng quyển bút ký "Bóng Ngày

Qua". Lời văn tự nhiên, diễn tả rất thành thực những biến cố của đời tác giả với nhiều chi tiết kỳ thú làm cho người đọc không thể ngưng lại ở đoạn nào. Tôi đọc trọn tập sách từ đầu đến cuối luôn một mạch để mau biết những ý kiến và nhận xét của anh về vai trò của người Việt ly hương trong công cuộc xây dựng tương lai cho xứ sở. Tôi hoàn toàn đồng ý với anh về mọi nhận định và phê phán ... Tôi rất vui mừng thấy anh đã thành công trên mọi phương diện trong một đoạn đời sống rất sinh động ..."

25. NGUYỄN MẠNH ĐÌỀM, Milpitas, CA.

Dưới đây là một đoạn trong bài phê bình đăng trên tờ Thời Báo San Jose ngày 19-9-92:

"Đọc bút ký "Bóng Ngày Qua" độc giả có cơ hội sống lại dĩ vãng của hai thập niên 55-75 của miền Nam Việt Nam, một quá khứ nhiều biến cố chính trị dồn dập mà trong đó tác giả đã trưởng thành qua kinh nghiệm nghề nghiệp ... Saigon, Huế, Nha Trang, xuyên qua miền đất đỏ Bình Dương, Biên Hòa là những địa danh mà sự nghiệp Công Chánh của tác giả đạt đến cực điểm để rồi cùng vận nước nổi trôi theo cuộc sống lưu vong như mọi người chúng ta ở hải ngoại hôm nay. Với một lối hành văn giải dị, dễ hiểu, tác giả đã lôi cuốn độc giả Công Chánh bằng những mẩu chuyện thời cuộc không thấy trong các cuốn hồi ký như vụ gao Ung Bảo Toàn cùng các giai thoại về xóm Ô-Hồ, phố Gia Hội v.v. "Bóng Ngày Qua" là một cố gắng biên soạn ghi chép công phu của một kỹ thuật gia, một công chức yêu nghề muốn làm một cái gì đó cho xứ sở những đã bị thời cuộc không cho phép. Sinh ra trong thời bị trị, lớn lên trong ly loạn của chiến tranh, xáo trộn của xã hội, tác giả muốn nhún lại quá khứ của kinh nghiệm bản thân để tìm ra một hướng đi cho kẻ tới sau. Hoài bão đó đã được gói ghém trong chương bảy của bút ký ... Hoài bão thật là to lớn với tầm vóc của một bút ký và "Bóng Ngày Qua" có làm được sứ mạng mà tác giả muốn gởi đến bạn đọc hay không là một chuyện khác. Duy chỉ một điều là với ý chí bền bỉ, hướng về quê hương rách nát để xây dựng ngày mai tươi sáng thì "Bóng Ngày Qua" cũng đủ là một tác phẩm đáng đọc và suy nghĩ".

Trên đây là cảm tưởng của một số thân hữu và độc giả đã ủng hộ tôi trong việc phát hành quyển sách "Bóng Ngày Qua" và đã bỏ thời giờ quý báu gọi điện thoại, gửi thư, viết báo phê bình xây dựng khích lệ tôi tiếp tục viết lách trong những ngày sắp tới.

Xin thành thật ghi ơn quý vị và các bạn thân mến.